Anul al 55-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. .. T. No. 120.288/932

Nr. 215 Miercuri 10 August 1938
10 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Irigațiile

Am examinat deunăzi chestiunea necesității imperioase a unei desvoltări cât mai mari a spiritului de asigurare a recoltelor contra ravagiilor grindinei. Și am arătat în ce proporții s'ar reduce pagubele agriculturii și economiei naționale dacă această prevedere ar funcționa pe tot întinsul țării noastre.

Seceta, care a lovit greu porumbul, anihilând din punct de vedere al populației rurale și al situațiunei financiare, o parte din foloasele recoltei de grâu, excepțională cantitativ și calitativ, redă o tristă actualitate chestiunei irigațiilor, a căror necesitate depășește pe aceea a asigurărilor, întrucât pagubele cauzate de lipsa ploilor se extind pe întinderi cu mult mai mari.

Comparând condițiunile din țara noastră cu cele din țările unde o agricultură mai puțin însemnată se folosește totuși de binefacerile irigației, am expus și am documentat adesea părerea că ele sunt nu numai indispensabile dar și posibile în țara noastră. Există atâtea studii și atâtea proecte, încât, ce se mai poate discuta, nu este principiul ci modalitățile realizării. In această privință, soluțiunile variază elementele problemei — suportarea cheltuelilor imense și recuperarea lor sigură — fiind susceptibile de preconizări diferite după cum diferite sunt și sistemele întrebuințate în alte părți spre a se ajunge la rezultate pozitive.

In această ordine de idei, credem că este oportun și interesant să sintetizăm constatările recente ale generalului Gouraud, una din figurile armatei franceze, constatări făcute în cursul unei călătorii de informații în India. Autorul nu se mulțumește să slăvească o formidabilă operă de punere în valoare a unor pustiuri de mari dimensiuni; el expune și rețetele întrebuințate.

Astfel, la Khanki, lângă Lahor, există un baraj de 1.200 metri lungime, pentru captarea râurilor Jelum și Senep printr'un sistem de canale principale și de derivații de irigații pe o întindere de 4.500 kilometri. Prin această rețea s'a dat fertilitate unei suprafețe de 2.500.000 acri (acrul are 4.500 metri). De unde era pustiu, acest pământ dă astăzi două recolte pe an: bumbac, grâu, trestie de zahăr și nutreț pentru vitele din 2.000 localități cu o populație de 800.000 locuitori, odinioară robi ai deșertului.

Cum s'a realizat această măreață operă? Statul a construit El se despăgubește de miliardele investite prin o prelevare a supravânzărilor recoltelor din regiunea bântuită, sarcină cu atât mai infimă pentru populație cu cât recoltele dau în mijlociu un câștig de 55 la sută.

Pe marile fluvii Djume și Gange, s'au făcut irigații ce acoperă aproape în întregime cu albastru harta pe care culorile reprezintă lucrările publice săvârșite.

In provincia Sind, nu plouă decât 15 centimetri în anii cei mai buni. Populația numără 3.300.000 plugari. S'au creiat canale de 16.000 kilometri pentru 5.900.000 acri, — adică irigații depășind cu 500.000 acri pe cele din Egipt. Incepute în 1923, au fost terminate în 1932.

In ce condițiuni s'a realizat această formidabilă lucrare? Costul de peste 12 milioane lire sterlinge este amortizabil prin acelaș sistem de taxe asupra producțiunilor.

Dacă chestiunea irigațiilor ar fi fost rezolvată la noi cu câteva zeci de ani înainte, adoptându-se procedeele experimentate cu rezultate excelente în alte părți, țara noastră ar fi străbătut cu mai puține greutăți epoca de criză universală.

Dar ce nu s'a meditat și nu s'a realizat în trecut, nu s'ar putea medita și realiza în prezent? Imputinarea simțitoare a greutăților economice și ameliorarea în egale proporții a finanțelor statului printr'un sprijin acordat celei mai de seamă avuții naționale, n'ar merita oare să fie pusă odată la ordinea zilei cu hotărirea de a se trece la fapte și de a nu se rămâne la studii?

Cea mai mare demonstrație aeriană din Extremul-Orient

oxo

Peste 100 de avioane ruseşti au bombardat Sâmbătă şi Duminică frontul Ciang-Ku-Feng

Tokio, 7 (Rador). — Peste o sută de avioane sovietice au aruncat eri aproximativ 500 bombe, între orele 15 și 16, pe frontul dela Ciang-Ku-Feng.

Trimisul special al agenției „Domei", pe acest front, declară că aceasta este „cea mai mare demonstrație aeriană ce s'a văzut până

GENERALUL ITAGAKI
Ministrul de războiu al Japoniei

acum în Extremul Orient".

Un avion sovietic izolat a bombardat, fără rezultat, un transport militar pe linia ce merge dealungul frontierei.

A fost bombardată și gara Kogi, situată la 10 km. în interiorul țării.

Două avioane sovietice au fost doborîte. Un pilot a reușit să se salveze cu ajutorul parașutei.

ATACURILE RUȘILOR AU FOST RESPINSE

Tokio, 7 (Rador). — Un comunicat al ministerului de războiu anunță că în cursul bombardamentului sovietic de eri asupra unui sat corean din provincia Keiko au fost răniți doi coreani.

In cursul nopții trupele sovietice au dat mai multe atacuri asupra unei coline situate la două mile sud-est de Ciang Ku Feng. După o luptă cu grenade de mână, atacurile sovietice au fost respinse.

Azi dimineață luptele au început cu intensitate în regiunea celor două coline contestate.

In cursul zilei de azi peste o sută de avioane sovietice au traversat frontiera pentru a bombarda sau mitralia liniile japoneze. Rezultatele obținute în urma acestor bombardamente sunt minime.

Artileria sovietică continuă să bombardeze și azi liniile japoneze dar cu intensitate redusă.

COMUNICATUL OFICIAL SOVIETIC INFAȚIȘEAZA ALTA SITUAȚIE

Moscova, 7 .(Rador). — *Agenția Tass transmite următorul comunicat al marelui stat maor al armatei I:*

A doua zi după propunerea „de pace" făcută de d. Shigemitu, ambasadorul Japoniei la Moscova, trupele japoneze aflate dincolo de lacul Khasan au deschis un foc viu contra teritoriului sovietic. O numeroasă artilerie de toate calibrele, între care și artilerie grea a tras în ziua de 5 August de pe teritoriul manciurian, acoperind acțiunea infanteriei japoneze care a pornit ofensiva contra trupelor sovietice.

Trupele sovietice au răspuns cu focuri de artilerie. După un duel de artilerie care a durat patru ore, tunurile japoneze au fost reduse la tăcere. Trupele sovietice, ajutate de aviație, au trecut la contraofensivă „curățind teritoriul sovietic de restul trupelor japoneze și ocupând solid punctele de frontieră cari aparțin Uniunii Sovietelor.

TRUPELE SOVIETICE AU CONTRA-ATACAT

Tokio, 7 (Rador). — *Un comunicat al ministerului de războiu publicat la ora 17 anunță că trupele sovietice au contra-atacat la cota 52, puțin înainte de ora 16.*

Comunicatul adaogă:

Prima linie japoneză rezistă în mod eficace; forțele sovietice n'au reușit să înainteze pe aripa stângă japoneză, adică spre colina Shatsaoping. La începutul după amiezii, 10 avioane de bombardament ușoare și avioane de vânătoare au atacat cu bombe și rafale de mitralieră împrejurimile orașului Keilo, pe malul apusean al Tumenului, la vreo 30 kilometri nord de Ciangkufeng.

Trupele sovietice au pătruns în Coreea

Serviciul special al „Universului"

Tokio, 7 (Radio-Central). — Trupele sovietice au dat în cursul nopții de Sâmbătă spre Duminică un atac prin surprindere, pătrunzând un km. și jum. pe teritoriul coreean.

Trupele sovietice au ocupat cu această ocazie localitatea Iang Vanc King.

Comandamentul forțelor japoneze din Kvantung anunță că trupele sovietice au încercat să se fortifice în apropiere de localitatea Suifeneea Tunghi. Japonezii au atacat imediat și au reușit după o luptă vie, să isgonească pe ruși.

Delegația ofițerilor de rezervă polonezi în Capitală

Ofițerii polonezi cari au asistat la festivitățile dela Mărășești și cari au sosit Sâmbătă seară în Capitală, au asistat Duminică d. a. la cursele dela Floreasca

Reglementarea odihnei

Un decret-lege schimbă unele dispoziții din actuala lege a repauzului duminical. Sunt modificări privitoare la numărul sărbătorilor legale, la stabilimentele comerciale și la atelierele, cari pot fi deschise în dimineața zilelor de Duminică sau în alte zile de sărbători legale, când zilele acestea cad în ajunul Anului Nou, a sărbătorilor de Paști sau când Sărbătorile Crăciunului încep într'o zi de Luni. Se prevăd, de asemenea, noui dispoziții cu privire la inspecțiile ce urmează a fi făcute.

Socotim necesar să relevăm mai întâi că nouile dispoziții, precum și întreaga lege pentru reglementarea odihnei nu se aplică și nici nu se poate aplica păturii țărănești, a cărei îndeletnicire de bază este cultivarea pământului. Zilele și orele de muncă ale plugarului atârnă de starea timpului. Plugarul ară, seamănă, seceră, treeră, nu după anumite prevederi ale legii scrise de oameni, ci după cum îi îngăduie soarele și ploaia.

Așa fiind, precum a fost mai înainte de modificare, tot așa și după modificare, legea de care ne ocupăm, urmează a fi aplicată numai categoriei sociale orășenești alcătuită din comercianți și meseriași. Ei sunt obligați să respecte sărbătorile legale și numărul de ore de muncă — mai ales orele de muncă la care impun pe funcționarii, lucrătorii și ucenicii lor.

Le vor respecta oare în mod onest și integral de azi înainte?

Această întrebare va fi cercetată ceva mai încolo. Deocamdată, ținem să stăruim, în legătură cu legea pentru reglementarea odihnei, asupra unei alte laturi importante a chestiunei. E o chestiune de care ne-am mai ocupat, dar despre care noul decret-lege constitue un prilej binevenit de a mai vorbi puțintel.

Este anume vorba de egalitatea de tratament, ce trebue să existe între toți cetățenii țării și sub raportul sărbătorilor și al odihnei. Nu e îngăduit, este chiar lipsit de un simț logic elementar, ca numărul de sărbători să varieze, pentru cetățean, după natura ocupației lui.

Așa, se știe că dacă un cetățean este funcționar particular, n'are dreptul la alte sărbători legale decât la cele prevăzute în lege. Insă, vecinul său, ori el însuși, în cazul când devine funcționar public, se bucură, în afară de sărbătorile legale, și de alte sărbători, pe care legea nu le prevede, dar pe care uzul le-a consacrat. De la această regulă face, ce-i drept, excepție, personalul funcționăresc al percepțiilor fiscale.

Altcum, atâtea zile din calendar, care sunt zile de lucru pentru toată lumea, devin sărbători, fără nici o justificare legală, pentru autoritățile publice și personalul, care este în slujba lor.

Ne exprimăm și aci nedumerirea, ce trezește în noi această anomalie, această ciudată inegalitate de tratament, prin următoarele întrebări: s'a dovedit oare că funcționarii publici ar fi, din punctul de vedere al rezistenții fizice, mai debili decât restul cetățenilor? Sunt oare ei mai pătrunși de sentimente religioase, că trebue să li se lase timp liber de a prăznui pe anumiți sfinți, la a căror cinstire nu sunt chemați și ceilalți cetățeni?

Vorbind serios, e o anomalie, care trebue să înceteze, menținerea ei neavând absolut nici o îndreptățire.

In ce privește întrebarea de mai sus și anume, dacă nouile dispoziții ale decretului-lege vor fi respectate de azi înainte în mod onest și integral, răspunsul atârnă de gradul de vigilență și de conștiinciozitate a organelor de inspecție și control. Acest drept de inspecție și control vedem că este lărgit, întinzându-se și asupra oricărui funcționar bu etar al ministerului muncii, cărui funcționar i se va da prin decizie ministerială delegație în acest scop.

Așa dar, inspectorii și controlorii nu vor fi puțini la număr. Să fim încredințați că vor fi la înălțime și că vor înceta numeroasele plângeri ce se aud încontinuu împotriva călcării dispozițiunilor din legea privitoare la repauzul duminical.

N. BATZARIA

Impresionanta dramă din Arad

Un locotenent își impușcă soția și se sinucide

Arad, 7 August

Locotenentul Grigore Dumitrăchescu care locuia într'o cameră dela et. II în palatul minoriților din str. Brătianu 2, a trimis aseară la ora 9 ordonanța cu o carte la d. căpitan Olteanu. Ordonanța a fost trimisă în cetate, deși căpitanul Olteanu nu mai locuește acolo. După plecarea ordonanței soția locotenentului Dumitrăchescu s'a culcat și a adormit; el a mai rămas spunând că trebue să scrie niște scrisori. Intr'adevăr, a scris două și a scris o adresă pe un plic. Una din scrisori este adresată părintelui său, preotul Dumitrăchescu din Vulcana, jud. Dâmbovița, a doua d-lui col. M. Dobriceanu, comandantul regimentului din care făcea parte, iar plicul, unui frate al său din București.

După ce a terminat de scris cele două scrisori, și fiindu-i probabil teamă să nu se înapoieze ordonanța, lt. Dumitrăchescu s'a apropiat de soția sa care dormea pe partea stângă și i-a tras un glonț de revolver în tâmpla dreaptă, omorând-o pe loc.

După aceasta lt. Dumitrăchescu s'a urcat și el în pat și și-a tras un glonț în inimă murind pe loc.

Abia azi dimineață au fost descoperiți de ordonanța care a înștiințat autoritățile militare și civile.

S'au dus la fața locului d-nii căp. Ioan Căproiu dela legiunea de jandarmi, căp. Stanciu dela comenduirea piețiii, comisar Emil Cerkez, ofițer de serviciu la chestura poliției, medicul de serviciu, un medic militar, etc.

Cauzele cari au determinat impresionanta tragedie a soților Dumitrăchescu pare să fie de ordin familiar.

Lordul Runciman în audiență la președintele Beneș

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

Lipsa rentabilității

de I. AGÂRBICEANU

Un motiv principal al crizei păturii intelectuale din Ardeal este lipsa rentabilității profesiunilor libere după războiu, după Unire. O lipsă care se resimte puternic până azi.

Profesiunile libere înainte de războiu, — în special advocatura, îmbrățișată de cei mai mulți intelectuali, — dacă nu aduceau averi, ofereau, totuși, celor harnici o existență onorabilă, dând posibilitatea de a întemeia și crește o familie în condiții superioare intelectualilor dela sate. Unii, ajunși la un oarecare renume, s'au și îmbogățit.

După războiu, terenul de activitate și de câștig al liber-profesioniștilor, s'a îngustat mereu. Fenomenul a fost, de altfel, general în Europa, chiar și în țările rămase neutre. Motivele, nu e locul să le căutăm aici. Va fi deajuns să remarcăm că la noi șomajul intelectual poate n'a atins măsura din alte țări. Totuși, el s'a resimțit grav în consolidarea și întărirea clasei noastre intelectuale.

Advocații bine situați materialicește înainte de războiu, cari lucrau cu trei-patru ajutoare de birou, au ajuns să nu mai aibă singuri ce lucra. Multe cancelarii advocațiale s'au închis, altele au rămas fără de lucru sistematic.

In primii ani după Unire a intrat o adevărată panică în rândul liberilor profesioniști din Ardeal. Neasezarea juridică internă, întârzierea unificării legislative, neprecizările și nesiguranța în atâtea domenii, făceau ca publicul să întârzie cu rezolvarea atâtor chestiuni care puteau da de lucru birourilor advocațiale.

In lipsa unei precise situații de drept, cu dispoziții și legiuiri mereu schimbate, oamenii așteptau vremuri mai bune, temându-se a cheltui în zadar.

Apoi, în scurtă vreme, s'a văzut că în locul advocatului, al omului de drept, intervine cu mai mare autoritate și succes, omul politic, un element nou în viața publică ardelenească.

Intr'adevăr, înainte de Unire deputații noștri nu erau și oameni de afaceri, nu câștigau voturile cu promisiunea de intervenții pentru clientela electorală. Autoritățile administrative și de stat, nu le stăteau la dispoziție ca până acum în urmă.

După Unire, s'a văzut că multe chestiuni cari pe calea forurilor în drept nu se rezolvă de fel, ori li se ajunge la capăt după mari întârzieri, — le duc repede la bun sfârșit oamenii politici, cu cunoștințele, legăturile și influențele lor.

Oricine va recunoaște că în locul vechilor și laborioaselor cancelarii advocațiale dela noi, au răsărit birourile politice ale parlamentarilor, ale principali-

(Continuare în pag. 2-a)

CHINEZII AU DISTRUS DIGUL FLUVIULUI YANGTSE

Aproape o jumătate mil ion de oameni fără adăpost

Tokio, 7 (Rador). — „Asachi Shimbun" anunță că trupele japoneze au înaintat spre Susung, în sud-vestul provinciei Anhuei și spre Huanghei, în vestul provinciei Hopei.

Trupele japoneze au întâlnit grave inundații, pricinuite de distrugerea de către chinezi a digurilor de pe malul stâng al fluviului Yangtse.

Lacul Kan, situat la sud de Huanghei, lacul Lungkuau, situat la sud de Kuangsi, s'au umplut cu apele noroioase ale fluviului Yangtse, și s'au revărsat. Peste 3000 km. pătrați de terenuri agricole au fost acoperiți de ape. Aproape o jumătate de milion de chinezi au rămas fără adăpost.

Duminică la pescuit

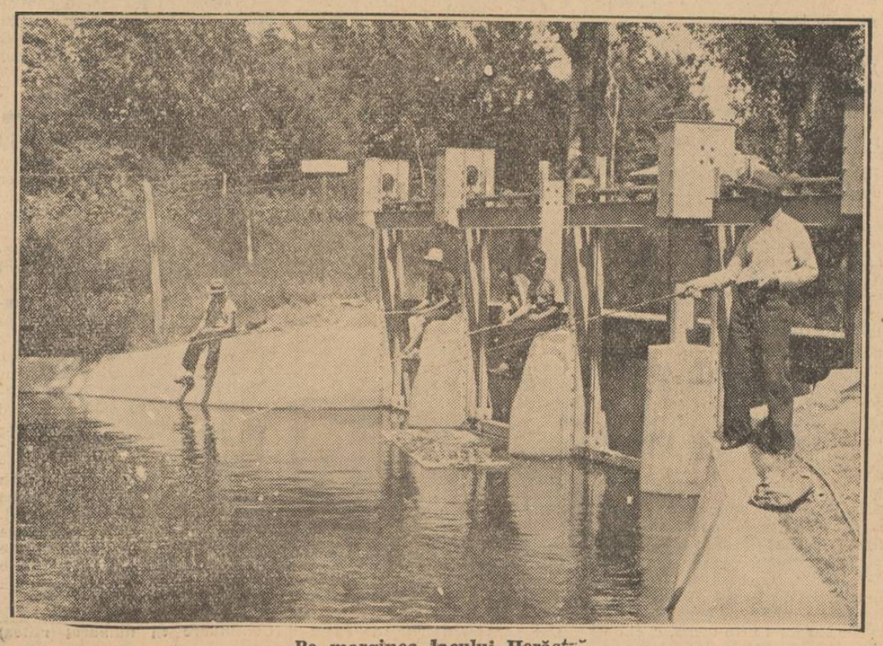

Pe marginea lacului Her...

Problema timpului liber

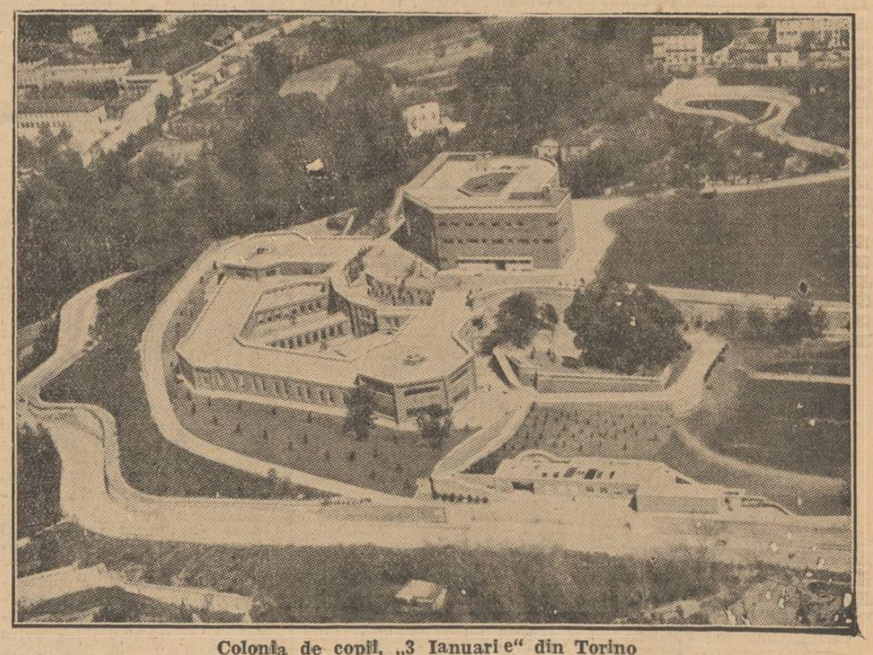

Colonia de copii, „3 Ianuarie" din Torino